

København, den **-7 JULI 2016**

Folketingets formand
Folketinget
Christiansborg

Kære folketingsformand

1. Du har i brev af 1. juli 2016 anmodet om mine bemærkninger til en henvendelse af 30. juni 2016 fra formanden for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg til Folketingets Præsidium vedrørende udvalgets samrådsspørgsmål BK-BO, som er stillet til mig. I brevet fra formanden for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg anføres nærmere, at jeg ved brev af 21. juni 2016 til udvalget har afvist at besvare de fem samrådsspørgsmål.

Formanden og et flertal af udvalgets medlemmer (S, DF, EL, ALT, RV, SF og KF) finder, at det er begrænsende for Folketingets mulighed for at udøve sin parlamentariske kontrol, når ministre afviser at deltage i ønskede samråd, og at samråd er en mulighed for et udvalgs medlemmer for at få besvaret spørgsmål af den ansvarlige minister i en dialog, som ikke tilgodeses via skriftlige besvarelser.

Det anføres endvidere, at den gældende praksis, hvorefter ministre besvarer samrådsspørgsmål inden for deres ressort, er et vigtigt element i det parlamentariske arbejde, idet der henvises til, at min forgænger den 17. januar 2014 besvarede "helt tilsvarende spørgsmål" i et samråd indkaldt af Folketingets Retsudvalg, som afviklede samrådet.

Formanden og flertallet i udvalget opfordrer Folketingets formand og Præsidiet til at drøfte, hvorledes man fremover skal forholde sig, såfremt en minister ikke ønsker at stille op i et samråd, når det drejer sig om et emne inden for ministerens ressort.

Et mindretal af udvalgets medlemmer (S, EL, ALT, RV og SF) mener, at Folketingets formand bør rette kontakt til mig for at sikre samrådet gennemført.

2. Jeg skal i den anledning indledningsvist bemærke, at samrådsspørgsmål BK – BO, som henvendelsen fra formanden for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg vedrører, har følgende ordlyd:

"Statsministeren bedes redegøre for, hvorvidt, hvordan og hvornår statsministeren har været orienteret om dialogen mellem Statsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet angående kvælstofregnskabet i fødevare- og landbrugspakken (herunder brugen af baseline-effekten og pakkens forhold til EU-retten), samt hvorvidt statsministeren har været involveret i denne dialog." (spørgsmål BK)

"Statsministeren bedes redegøre nærmere for dialogen mellem Statsministeriets og Miljø- og fødevareministeriet vedrørende kvælstofregnskabet i fødevare- og landbrugspakken (herunder om brugen af baseline-effekten, og om pakkens forhold til EU-retten) med særlig fokus på Statsministeriets rolle og handlinger mellem 8.12.2015 og indgåelsen af landbrugspakken 22.12.2015." (spørgsmål BL)

"Statsministeren bedes redegøre for sin tilsynsforpligtelse over for regeringens ministre, herunder oplyse om den forpligter ham til at gribe ind, hvis han er vidende om, at en minister fremlægger misvisende oplysninger til eller forholder centrale oplysninger for Folketinget?" (spørgsmål BM)

"Statsministeren bedes redegøre for sin tilsynsforpligtelse over for regeringens ministre, herunder oplyse om den forpligter Statsministeren til at gribe ind, hvis han er vidende om, at en minister gennemfører lovgivning, der strider imod Danmarks EU-retlige forpligtelser?" (spørgsmål BN)

"Hvad kan statsministeren oplyse om sin og sit ministeriums ageren i og viden om sagen om udarbejdelsen af kvælstofregnskabet (i fødevare- og landbrugspakken herunder brug af baseline og forhold til EU-retten), og hvad er statsministerens holdning til forløbet både internt i regeringen og i forhold til Folketinget og offentligheden i øvrigt?" (spørgsmål BO)

3. Det bemærkes desuden indledningsvist, at udgangspunktet for Præsidiets behandling af henvendelsen fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg efter min opfattelse bør være, at grundlovens ordning som bekendt er den, at der ikke gælder nogen retlig pligt for ministre til at møde op i et udvalg og besvare samrådsspørgsmål, idet ministre dog i praksis oftest imødekommer sådanne ønsker, jf. herved også Håndbog i Folketingsarbejdet (2015), side 133. En minister kan således i stedet skriftligt meddele, at ministeren ikke ser sig i stand til af besvare samrådsspørgsmål fra Folketingets medlemmer og udvalg.

4. Som det nærmere er anført i mit brev af 21. juni 2016 finder jeg af principielle grunde ikke anledning til at besvare samrådsspørgsmål BK, BL og BO, der vedrører regeringsinterne forhold.

Jeg henviste i den forbindelse til mine tidligere besvarelser af 27. april og 8. juni 2016 af Miljø- og Fødevarerudvalgets spørgsmål 661, 682, 684-688, 739-744, hvor jeg har redegjort nærmere herom over for udvalget. Jeg henviste på samme måde til mit brev af 4. april 2016, hvor jeg afviste at svare på udvalgets samrådsspørgsmål AX og AY.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at det nævnte princip hviler på en fast praksis, og at min forgænger Helle Thorning-Schmidt (S) har besvaret tilsvarende folketingsspørgsmål efter samme linje. Jeg kan i den forbindelse nærmere henvise til bl.a. besvarelsen i februar 2014 af Retsudvalgets spørgsmål 469, 495 og 505 (Alm. del) om den såkaldte Christiania-sag og besvarelsen i november 2013 af Klima-, Energi- og Bygningsudvalgets spørgsmål 29 (Alm. del) om den såkaldte solcellesag.

Det bemærkes i tilknytning hertil i øvrigt, at samrådsspørgsmålene BK, BL og BO vedrører regeringens fødevarer- og landbrugspakke, der hører under miljø- og fødevareministerens ressortområde. Jeg har tidligere som statsminister redegjort detaljeret for statsministerens besvarelse af spørgsmål fra Folketinget, herunder hvornår spørgsmål henvises til besvarelse af en ressortminister, jf. besvarelse i marts 2010 af Udvalget for Forretningsordenens spørgsmål nr. 1. Jeg skal endvidere bemærke, at det også under tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen (V) og under min forgænger har været praksis, at det er den ansvarlige ressortminister, der besvarer spørgsmål fra Folketinget om en given sag.

Jeg kan i den forbindelse fx henvise til min forgængers brev af 11. maj 2015 til Folketingets Retsudvalg, hvoraf det fremgår, at Retsudvalgets spørgsmål AD og AE vedrørende myndighedernes indsats i forbindelse med terrorangrebet i København den 14.-15. februar 2015 burde stilles til justitsministeren som den ansvarlige ressortminister, idet *"det følger af helt fast praksis, at det er den ansvarlige minister, der svarer på spørgsmål fra Folketinget om en given sag"*. Der kan som et andet eksempel henvises til, at min forgænger i sine besvarelser fra juni og juli 2012 på spørgsmål nr. S 3608, S 3610, S 3612 og S 3650 om det såkaldte Rio+20 topmøde anmodede om, at spørgsmålene blev stillet til den daværende minister for udviklingsbistand.

Hertil kommer, at Folketinget i den nærværende sag om fødevarer- og landbrugspakken allerede har stillet en lang række spørgsmål som er blevet besvaret af henholdsvis den tidligere og den nuværende miljø- og fødevareminister – over hundre-

de alene til lovforslag L 68 om justering af kvælstofnormer. Disse svar omhandler bl.a. forholdet til EU-retten.

Spørgsmål vedrørende regeringens fødevare- og landbrugspakke bør således fortsat stilles til og besvares af miljø- og fødevareministeren som den ansvarlige ressortminister.

5. Som jeg tilkendegav i mit svar af 21. juni 2016 til Miljø- og Fødevareudvalget vedrørende samrådsspørgsmål BM og BN, der angår statsministerens tilsynsforpligtelse generelt, redegør jeg naturligvis gerne herfor over for Folketinget. Jeg har således ikke over for udvalget tilkendegivet, at jeg ikke ønsker at besvare spørgsmål fra Folketinget herom.

Min besvarelse af disse spørgsmål vil i givet fald indebære en generel redegørelse for min tilsynspligt som statsminister, idet jeg i den forbindelse ikke vil besvare spørgsmål vedrørende regeringens fødevare- og landbrugspakke, der hører under miljø- og fødevareministerens område, jf. under pkt. 4 ovenfor. På denne baggrund – og da emnet for spørgsmålene uden forbindelse til den konkrete sag angår regeringsarbejdet og forholdet til Folketinget mere generelt – anførte jeg i mit brev af 21. juni til Miljø- og Fødevareudvalget, at det er min vurdering, at emnet retteligt bør drøftes med Udvalget for Forretningsordenen.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at besvarelsen af spørgsmålene vedrører et relativt kompliceret emne, som vil kræve en nærmere juridisk redegørelse, herunder for retslitteraturen om emnet, hvis der skal svares fyldestgørende. Derfor orienterede jeg også Miljø- og Fødevareudvalget om, at det er min vurdering, at spørgsmålene bedst egner sig til skriftlig besvarelse.

Jeg opfordrede på denne baggrund i brevet af 21. juni 2016 Miljø- og Fødevareudvalget til, at spørgsmålene stilles af Udvalget for Forretningsordenen til skriftlig besvarelse.

6. For så vidt angår henvisning i henvendelsen til min forgængers deltagelse i et samråd den 17. januar 2014 om den såkaldte Christiania-sag skal jeg bemærke, at det – som det fremgår ovenfor under pkt.4 – også var den tidligere statsministers praksis ikke over for Folketinget at kommentere på regeringsinterne forhold eller at besvare spørgsmål eller deltage i samråd, der hører under en anden ministers ressortområde.

Det tilkommer ikke mig at kommentere nærmere på, hvornår og af hvilke grunde min forgænger har fundet anledning til at fravige dette udgangspunkt.

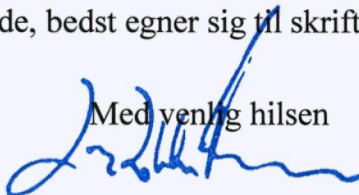
Jeg skal dog gøre opmærksom på, at den pågældende sag adskiller sig fra det, som Miljø- og Fødevareudvalget spørgsmål angår, navnlig derved, at der forelå den helt ekstraordinære situation, hvor en minister havde erkendt af have givet urigtige oplysninger til Folketinget.

Hertil kommer, at spørgsmålene om fødevare- og landbrugspakken i højere grad end i Christiania-sagen relaterer sig til nærmere tekniske og faglige vurderinger på et andet ressortministeriums område, og at Folketinget som nævnt ovenfor i den nærværende sag allerede har stillet en lang række spørgsmål, herunder vedrørende forholdet til EU-retten til både den tidligere og den nuværende miljø- og fødevareminister, der som ressortansvarlig har besvaret disse.

7. Jeg deler den opfattelse, som formanden og flertallet i Miljø- og Fødevareudvalget i brevet af 30. juni 2016 giver udtryk for, at den gældende praksis, hvorefter ministre besvarer samrådsspørgsmål inden for deres ressort, er et vigtigt element i det parlamentariske arbejde. Jeg har også tidligere givet udtryk for, at jeg lægger stor vægt på, at spørgsmål fra Folketinget besvares i overensstemmelse de gældende regler. Jeg finder på baggrund af ovenstående således ikke anledning til at fravige princippet om, at jeg ikke besvarer spørgsmål vedrørende regeringsinterne forhold eller til at ændre på den gældende praksis, hvorefter det er den ansvarlige ressortminister, der besvarer spørgsmål fra Folketinget om en given sag. Jeg finder derfor fortsat ikke anledning til at besvare Miljø- og Fødevareudvalgets samrådsspørgsmål BK, BL og BO, således som et mindretal i udvalget ønsker.

Jeg fastholder desuden, at det er mest hensigtsmæssigt, at Miljø- og Fødevareudvalgets samrådsspørgsmål BM og BN, der vedrører rammerne for statsministerens tilsynspligt, drøftes med Udvalget for Forretningsorden, og at spørgsmålene, hvis de skal besvares fyldestgørende, bedst egner sig til skriftlig besvarelse.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen